

K 50. výročí VD Fláje ...

Padesát let je obvykle v životě člověka časem bilancování a nejinak je tomu i v životě přehrady.

Pátek 17. května 2013 se stal pro vodní hospodářství mimořádným dnem. Poprvé v historii se stala ústředním motivem české poštovní známky přehrada. V Galerii Radniční sklípek v Litvínově byla inaugurována poštovní známka „Vodní dílo Fláje“ vydaná k 50. výročí uvedení do provozu této národní technické a kulturní památky. Autorem výtvarného návrhu je RNDr. Adolf Absolon a rytcem známky Martin Srb, oba patří ke světové špičce v oboru známkové tvorby.

Českofilatelický
spolek

Společnost sběratelů celní
s neoficiálním přírůstkem

Město
Litvínov

Klub filatelistů
Litvínov

Povodí
Ohře

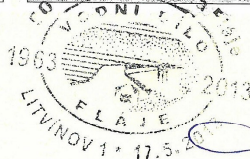
PAMĚTNÍ LIST

k inauguraci poštovní známky

Vodní dílo Fláje

vydané k 50. výročí uvedení do provozu
této národní technické a kulturní památky

**dne 17. května 2013
v Galerii Radniční sklípek
v Litvínově**

Adolf Absolon

RNDr. Adolf Absolon
autor výtvarného návrhu

Martin Srb

Martin Srb
rytec známky a FDC

Následně v sobotu 18. května 2013 uspořádalo Povodí Ohře Chomutov Den otevřených dveří na VD Fláje. I přes značnou nepřízeň počasí využil této nabídky neočekávaně velký počet návštěvníků. Odhady se liší, ale můj střízlivý odhad je 5 až

7 tisíc lidí. Pravdou je, že již v 8:30 hod., za vytrvalého a silného deště, čekala na zahájení více než stovka zájemců a během celého dne až do 16:30 hod. stála fronta čekajících v troj až čtyř-stupu na schodišti až k parkovišti. Přes tyto komplikace jsme za celý den nezaznamenali jediný negativní názor, naopak velká slova chvály. Součástí celého dne byla i poprvé zpřístupněna a zveřejněna výstava více než 200

historických a dobových fotografií z mého archivu. Celý Den otevřených dveří na VD Fláje významným způsobem přispěl k propagaci a prezentaci našeho vodního hospodářství a činnosti našeho podniku.

Přehrada Fláje, společně s později vybudovanou přehradou Přísečnice, vytváří základní zdroj pitné vody pro celou širokou oblast podkrušnohoří. Vše začalo před více než 140-ti lety, kdy byl do Chomutova

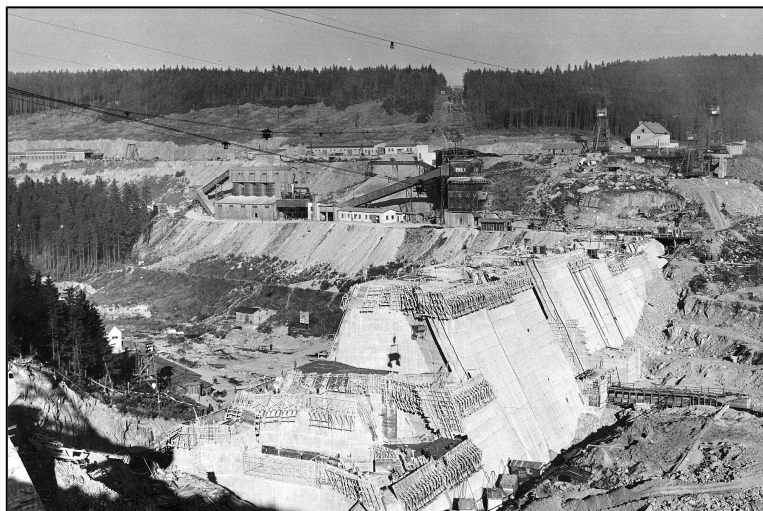

přizván profesor Harlacher z Pražské techniky s tím, že měl navrhnout řešení kritické situace v zásobování vodou jak z hlediska množství, tak i kvality vody. Pan profesor po podrobném zmapování a terénním průzkumu okolí Chomutova navrhnul dodnes platnou koncepci zásobování oblasti pod Krušnými horami vodou. Doporučil vybudovat v horách zásobní prostory pro vodu a tu zde zachycovat v době jejího nadbytku, tedy především na konci zimního období a na jaře a odtud vodu dopravovat do spotřebišť pod horami potrubím.

Prvním počinem v tomto duchu byla výstavba přehrady Kamenička v letech 1900-1904 pro zásobování Chomutova pitnou i užitkovou vodou, která je dodnes téměř beze změny v provozu. Souběžně byla budována přehrada Jezeří, dokončená taktéž v roce 1904 a v roce 1914 byla dokončena přehrada Janov pro zásobování vodou města Mostu postavená po vzoru Kameničky. Janov navrhnul a stavbu dozoroval Dr. Ing. Robert Weyrauch profesor Technické univerzity ve Stuttgartu, který jej dimenzoval na předpokládanou spotřebu roku 1960, kdy měl mít dle odhadu Most asi 50 tis. obyvatel. Fláje přitom byly v provizorním provozu od roku 1961...

Dnes je podkrušnohoří zásobováno pitnou vodou z rozsáhlé vodárenské soustavy vodních děl, kdy původní 3 přehrady byly doplněny v roce 1958 přehradou Křímov, v roce 1965 přehradou Jirkov a konečně v roce 1976 přehradou Přisečnice. Při její výstavbě byly zároveň vybudovány i propojovací potrubní vedení a tím byla umožněna zastupitelnost jednotlivých zdrojů vody. Dnes tak máme plně a bezpečně pokryté veškeré potřeby mimořádně kvalitní pitné vody v celé oblasti od Klášterce nad Ohří přes Kadaň, Chomutov, Louny, Most, Teplice až po Ústí nad Labem.

Ale vraťme se k naší oslavenkyni – přehradě Fláje. Leží na Flájském potoce 3 km nad obcí Český Jiřetín, který přímo hraničí se Saskem. Myšlenka využití

Flájského potoka pro zásobování na vodu chudé pánevní oblasti v povodí Bíliny nebyla nová. První hydrologické a terénní průzkumy se datují již do roku 1908 zřejmě v souvislosti s přípravou zásobování města Most vodou, kdy dostala přednost přehrada Janov. Za 2. světové války byl dokonce vypracován i projekt 21 m vysoké přehrady

nad tehdejší obcí Fláje pro zásobování Chemických závodů v Záluží. Těsně po válce, z důvodu nedostatku vody v Litvínově a Teplicích a s další bytovou výstavbou, přišel nový impuls na využití Flájského potoka.

V létě 1950 byly zahájeny přípravné práce na projektu hráze v dnešním profilu ve dvou variantách, jednak jako betonová pilířová přehrada a jednak klasická betonová tížná. Pro tehdejší nedostatek cementu byla nakonec vybrána varianta pilířové přehrady typu Noetzli, která uspořila asi 30% betonu. Vzorem byla švýcarská

73 m vysoká přehrada Lucendro z roku 1947, která má však na rozdíl od Flájí pilíře směrem do nádrže ve vodě. Stavba byla zahájena v listopadu 1951 ražením tlakové štoly, přípravné práce na hrázi počaly na jaře 1954 a vlastní betonáže pak v květnu 1958. Povolení stavby bylo vydáno v dubnu 1956 a projekt byl schválen až v srpnu 1957. Stálý nedostatek pracovních sil a materiálu prodloužily betonáže až do října 1961. Extremní sucho v tomto roce a Litvínov zcela bez vody, si vynutily provizorní provoz již od léta 1961. Výstavbě padla za oběť obec Fláje, vyhledávané rekreační horské středisko. Kompletní stavba byla dokončena a předána 30. 6. 1963.

Fláje jsou jedinou pilířovou přehradou ve střední a východní Evropě a i díky tomu jsou vyhledávaným cílem exkurzí jak odborné tak i laické veřejnosti. Zároveň se staly i národní technickou památkou. Technické parametry a podrobný popis jsou k dispozici při prohlídce přímo na díle na informačních tabulích nebo na webu Povodí Ohře. Náš podnik si je vědom výjimečnosti přehrady Fláje a připravuje se saským partnerem v rámci přeshraničního dotačního programu „Cíl 3“ výstavbu informačního centra přímo na přehradě s napojením na naučné stezky pro pěší, cyklisty i motoristy.

Ing. Petr Vít, Povodí Ohře Chomutov